

U svibnju će biti povoljni uvjeti za razvoj niza gljivičnih bolesti na žitaricama, povrću i voćnim kulturama

Автор(и): Растителна заштита

Дата: 03.05.2026 *Број:* 5/2026

Tijekom prve polovice prvog desetdnevnog razdoblja svibnja, agrometeorološki uvjeti bit će određeni nestabilnim i hladnim vremenom za ovo doba godine. U visokim kotlinskim poljima predviđaju se niske minimalne temperature i mogućnost stvaranja mraza, što treba uzeti u obzir prilikom presađivanja povrtnih sadnica.

Očekivane oborine početkom svibnja poboljšat će zalihe vlage u 50 cm sloju tla i uvjete za razvoj ozimih žitarica koje su ušle u reproduktivnu fazu.

Kritično niske temperature početkom svibnja stvorit će rizik od oštećenja, kako za voćne vrste koje će biti u fazama od kraja cvatnje do zametanja i rasta plodova, tako i za povrtne sadnice posađene u vrtovima. Moguća su i oštećenja na usjevima nicanja proljetnih kultura osjetljivih na niske temperature.

Prognozirane temperature ispod normale usporit će vegetativne procese kod svih poljoprivrednih kultura. Pšenica i ječam bit će u fazama porasta stabljike i razvoja zastavičara. Kod posijanih usjeva suncokreta i kukuruza prevladavat će faze nicanja i formiranja listova. Preporučuje se praćenje pojave kukuruzne zlatice, koja može prouzročiti značajne štete pri gustoći većoj od dvije odrasle jedinice po kvadratnom metru.

Tijekom druge polovice prvog i početka drugog desetdnevnog razdoblja predviđa se porast temperatura i ubrzanje vegetativnih procesa kod poljoprivrednih kultura. U ovom razdoblju pšenica i ječam prolazit će kroz faze porasta stabljike, prijelaza u klasanje i faze klasanja kod usjeva u nekim područjima Dunavske ravnice.

Razvoj poljoprivrednih kultura tijekom drugog i početka trećeg desetdnevnog razdoblja svibnja odvijat će se pri temperaturama bliskim klimatskim normama. Tijekom prve polovice trećeg desetdnevnog razdoblja očekuju se gospodarski značajne oborine koje će osigurati povećanu potrošnju vode ozimih žitarica. Tijekom desetdnevnog razdoblja kod pšenice i ječma odvijat će se formiranje i nalijevanje zrna. Krajem svibnja očekuju se temperature iznad normale i napredak u razvoju poljoprivrednih kultura. Kod nekih usjeva pšenice u sjeveroistočnim regijama primijetit će se početak faze mliječne zrelosti.

Tijekom mjeseca kod kukuruza i suncokreta odvijat će se formiranje listova. Krajem svibnja, u Dunavskoj ravnici i istočnim regijama, kod suncokreta posijanog u optimalnom agrotehničkom roku primijetit će se početak faze formiranja pupova.

Žuta hrđa raširena je u sjevernijim i hladnijim regijama, a u našoj se zemlji manifestira tijekom dugotrajnog vlažnog i hladnog proljeća. Važan preduvjet za njeno brzo širenje su stalni i jaki vjetrovi koji prenose uzročnika na velike udaljenosti. Napada uglavnom pšenicu, ječam i raž, kao i veliki broj travnih vrsta žitarica. Pod povoljnim uvjetima (temperatura i atmosferska vlaga) širi se izuzetno brzo i uzrokuje značajne štete u proizvodnji zrna, dosežući 50% ili više potencijala prinosa usjeva.

Porast temperatura i visoka vlažnost zraka tijekom drugog i trećeg desetdnevnog razdoblja svibnja stvorit će povoljne uvjete za razvoj niza gljivičnih bolesti: hrđa (smeđa, žuta), septorioza i fuzarij kod pšenice; plamenjača kod povrtnih kultura i vinove loze; krastavost i šupljikavost lišća kod voćaka; siva plijesan kod jagoda; te smeđa trulež plodova kod ranih sorti trešanja.

*Kubanska plamenjača raširena je u našoj zemlji, a uzrokuje je patogena gljiva *Pseudoperonospora cubensis*. Osim krastavaca, napada i dinje, lubenice i druge tikvenjače. Ovo je bolest od najvećeg gospodarskog značaja u uzgoju krastavaca.*

Povoljniji uvjeti za provođenje zaštitnih prskanja bilja stvorit će se tijekom druge polovice prvog i drugog desetdnevnog razdoblja, te tijekom posljednjih dana mjeseca.

Štete koje uzrokuje ličinka obične žitne pijavice (Oulema melanopus L.)

Tijekom mjeseca treba nastaviti pregled ozimih žitarica na štetnike: žitne stjenice, žitna pijavica, te ako brojnost premaši prag ekonomske štetnosti, tretman treba provesti prvom prilikom.

Odrasla jedinka grozdovog moljca

U vinogradima treba pratiti pojavu gusjenica prve generacije grozdovog moljca i štete od grinja (žuta lozova grinja).